Република Србија
ОСНОВНА ШКОЛА
„ПРЕДРАГ ДЕВЕЦИЋ"
Бр. 787/5
31.05.2021. год.
Врањска Бања

На основу чл.119. а у складу са чл.79-88. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл.гласник РС",бр.88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019 и 6/2020) и Статута школе, Школски одбор ОШ „Предраг Девецић" у Врањској Бањи, дана 31.05.2021.године, доноси:

П Р А В И Л Н И К
О УЧЕШЋУ УЧЕНИКА У ДОНОШЕЊУ ОДЛУКА У ОШ „ПРЕДРАГ ДЕВЕЦИЋ" У ВРАЊСКОЈ БАЊИ

I .Предмет правилника

Члан 1.

Овим Правлником ближе се уређује начин на који ученици у школи остварују своје право на учешће у доношењу одлука које их се тичу, појединачно и групно, односно кроз Ученички парламент, неформално или у поступку предвиђеном законом односно подзаконским актом, у циљу развоја свести о себи, самоиницијативе, способности самовредновања и изражавања свог мишљења.

II. Одговорност за спровођење правилника

Члан 2.

За спровођење овог Правилника одговоран је директор.

III.Садржина права ученика на учешће

Члан 3.

Ученици имају право да се искажу своје мишљење у поступцима доношења одлука које их се тичу, и да то мишљење буде узето у обзир односно да буде размотрено са озбиљношћу и уважавањем, односно да дају формално своју сагласност или предлог у подступку доношења одлука када је то предвиђено законом или подзаконским актом.

Члан 4.

Одлуке које се тичу ученика су све оне које имају утицај на остваривање њиховог права на образовање, квалитет образовања, њихову безбедност, осећај удобности и пријатности у току боравка у школи, односно у активностима које организује школа. Осим у поступцима доношења одлука дефинисаних законом, подзаконским или општим актом, односно када је такав значај очигледан, доносилац одлуке (директор, одељенски старешина, наставник и сл) могу применити правила учешћа ученика, описана у овом правилнику и у сваком другом поступаку/ситуацији када сматрају да је учешће ученика целисходно.

IV.Поступци у којима ученици имају право учешћа, исказивање мишљења, давања сагласности и предлога

Члан 5.

Ученици имају право учешћа и исказивања мишљења, давања сагласности и предлога у складу са законом у следећим поступцима, а школа је дужна да им омогући да у њима учествују:

1) избор чланова Ученичког парламента за ученике седмих и осмих разреда,

2) избор изборних предмета и изборних активности,

3)учешће у дисциплинском поступку (покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образово-васпитном процесу),

4) учешће у раду органа школе, у складу са законом.

Члан 6.

Ученици имају право исказивања мишљења у доношењу општих аката школе којих их се непосредно тичу и школа је дужна да им то омогући, а нарочито:

1) Правилнику о понашању
2) Правилнику о награђивању ученика
3) Правилнику о учешћу ученика у доношењу одлука у школи
4) Правилнику о информисању ученика
5) Правилнику о мерама ,начину и поступку заштите и безбедности ученика,
6) и други општи акт који се непосредно тиче ученика.

Члан 7.

Ученици имају право да своје мишљење искажу и у другим поступцима и ситуацијама које их се непосредно тичу и школа је дужна да им то омогући, а нарочито у следећим поступцима и ситуацијама:

1) одређивање садржине Опште информације о правима и обавезана ученика /види правилник информисању)
2) планирање ваннаставних активности и секција које ће се формирати
3) просторно уређење школе и школског дворишта
4) дефинисање правила понашања у учионици и школи
5) изглед учионице
6) одлучивање о распореду седења у учионици
7) одабир начина рада на часу
8) избору додатних садржаја, предмета, тема и области које би обрађивали
9) избору уџбеника из којих ће се учити.
10) одређивање распореда писмених вежби и других провера знања.
11) организацији слободног времена у школи
12) евалуацији часова и уџбеника
13) евалуацији рада наставника и стручних сарадника
14) у процесу самовредновања рада школа
15) дефинисању мера безбедбости и смањења насиља у школи
16) одабиру својих представника на такмичењима и приредбама
17) избору екскурзија и излета
18) предлогу тема за родитељске састанке, састанке Савета родитеља, Наставничког већа и Школског одбора
19) консултације о Годишњем плану рада школе,
20)давању предлога обука за стручно усавршавање наставника и стручних сарадника
21)други поступци по предлогу ученика, родитеља, школе.

V.Општа правила реализације учешћа ученика

Члан 8.

Школа ће обезбедити предуслове да активностима из чланова 5, 6, и 7. буду организоване тако да осигурају највиши могући степен учешћа деце који је заснован на заједничком раду деце и одраслих, потпуном разумевању сврхе и значаја процеса за децу кроз обезбеђивање едукација и материјала које ће запосленима омогућити правилу примену одредби овог Правилника.

Члан 9.

Директор се стара да у реализацији учешћа ученика у активностима из чланова 5. 6. и 7. овог Правилника, ово учешће не буде у форми декорације, манипулације и квази представништва деце према Хартовој листи партиципације.

Члан 10.

Стручни сарадници школе и наставници грађанског васпитања пружају подршку осталим запосленима у рализацији права ученика на учешће на начин уређен овим Правилником.

Члан 11.

Забрањено је оранизовано учешће деце у свим активносима које немају непосредно везе са одлучивањима о стварима које се тичу деце, а нарочито организовано учешће у активностима политичког карактера.

VI. Информисање ученика о праву на пратиципацију и начину реализације учешћа

Члан 12.

Ученици имају право да буду обавештени (информисани) о свом праву да учествују у доношењу одлука у школи и начинима и поступцима остваривања тог права а који се уређују овим Правилником.

Члан 13.

Начин информисања ученика уопште, уређује се Правилником о информисању а којим је предвиђено да деца буду упозната са овим Правилником и правима која имају у складу са њим.

Члан 14.

Изводи из Правилника о информисању који садрже најмање: листу поступака у којима ученици имају право да учествују, општа правила остваривања права, информацију о праву на притужбу директору када сматрају да им је право на учешће ускраћено, информацију да је забрањена декорација, манипулација и квази представништво деце према Хартовој листи партиципације су део Опште информације и објављују се у облику прилагођеном деци на огласној табли у ходнику или учионици.

Члан 15.

Сваки доносилац одлука, односно лице задружено за реализацију учешћа деце дужано је да ученике на почетку поступка доношења конкретне одлуке обавести о правима и начину остваривања њиховог права на учешће у том конкретном поступку на начин описан у тачки 18. овог Правилника.

VII.Подршка Ученичком парламенту

Члан 16.

Ученички парламент има своју интернет подстрану на интернет страни школе, са информацијама о активностима из своје надлежности, поступку избора представника и другим информацијама.

Члан 17.

Подршка Ученичком Парламенту у сазнавању, обради и ширењу информација из надлежности Парламента односно обавештавању ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима Ученичког парламента пружа се на следећи начин: Информације о питањима од посебног значаја за школовање ученика преносе се преко председника ученичког парламента, кординатора задуженог за парламент, директора школе и преко огласне табле.

VIII.Начин остваривања учешћа ученика

Члан 18.

Учешће ученика реализује непосредно наставник или други запослени према договору или одлуци директора који је обавезан да:

1) ученику/ученици односно ученицима (у даљем тексту: ученицима) да неопходне информације из чл.19.овог Правилника ради формирања информисаног мишљења у складу са узрастом, благовремено, тако да се мишљење ученика може узети у обзир након времена остављеног деци за међусобне консултације, а које зависи од важности и последица одлуке;

2) ученицима објасни поступак консултација односно да се са ученицима договори како ће изгледати поступак консултација.

3) да ученицима омогући да изразе мишљење на начин примерен узрасту, односно да спроведе договорени/одређени поступак консултација.

4) одлуку донесе уз уважавање исказаног мишљења ученика или да мишљење пренесе доносиоцу одлуке на веродостојан начин.

5) ученицима пренесе повратну информацију о процесу доношења одлуке и донетој одлуци која у склучају да је одлука супротна ставу деце укључује разлоге доношења такве одлуке

6) припреми извештај о поступку доношења одлуке кад год одлука има последице за дужи временски период односно последице на права и обавезе ученика.

Члан 19.

Неоходне информације које се на дају ученицима обухватају најмање следеће:

1) Која одлука се доноси и у ком делу и обиму ученици моту да утичу на ту одлуку и да ли у том поступку ученици дају мишљење или формалну сагласност.

2) Ко је надлежан за доношење одлуке

3) како ће бити реализовано исказивање мишљења и усаглашавање тј одабир јединственог става групе деце (даље: поступак консултација)

4) инфорамцију да ако ученици не дођу до јединственог односно већинског става на начин који је договорен, наставник/доносилац одлуке може да има одлучујући глас.

5) у ком временском оквиру ће одлука бити донета и када могу да очекују повратну информацију.

6) да ученици могу поднети писану притужбу директору, ако сматрају да право на партиципацију није спроведено у складу са овим правилником.

7) информацију да су слободни да не учествују у процесу.

IX.Поступак консултација по нивоима доношења групних одлука када није предвиђен посебан консултативни поступак овим правилником.

Члан 20.

Учешће ученика у доношењу одлука које се тичу предмета у једном одељењу спроводи наставник, а поступак консултација одвија се на начин који он на почетку поступка, након уводних (неоходних) информација из чл.19. овог Правилиника договори са ученицима. Поступак учешћа ученика у креирању поступка консултација креира сам наставник.

Члан 21.

Наставник је у обавези да сачини кратак извештај о поступку доношења одлуке који садржи:

1)која одлука се доноси,

2)које информације су дате ученицима,

3)опис поступка консултација,

4)исказане ставове односно мишљење деце (јединствени, или више релевантних ставова)

5)образложење одлуке ако је она супротна исказаном ставу ученика, односно критеријум одабира једног од мишљења деце ако је било више релевантних ставова односно мишљења деце.

Извештај се доставља доносиоцу одлука, или је састави део документације која се користи за зраду годишњег извештаја школе.

Члан 22.

Када се доноси одлука која се има применити од стране свих наставника једног предмета за одговарајући разред, на поступак консултација примењује се сходно чл.20. овог Правилика, уз претходни договор актива тог предмета о начину усаглашавања мишљења између одељења, о чему се обавезно даје информација ученицима.

Члан 23.

Алтернативно одредбама из чл.20, може се договорити и модел учешћа све деце јединствено, с тим да ће наставник/наставици обавестити о консултативном поступку свако одељење посебно на начин описан у тачки 19. овог Правилника.

Члан 24.

Процес консултација ученика када се доноси одлука на нивоу одељења одвија се на начин описан у чл.20. Овог Правилника, а спроводи га одељенски старешина или наставник разредне наставе.

Члан 25.

Процес консулација које се тичу више одељења једног разреда (или када деле учионицу) одвија се сходно чл.20 или чл.23. Одељенске старешине односно наставници разредне наставе претходно ће договорити како ће бити усаглешена мишљења одељења и о томе дати информацију ученицима. (Наставници могу и ту одлуку донети уз консултације са ученицима)

Члан 26.

Процес консултација у поступку доношења одлука које се тичу разреда или једне смене разреда одвија се на начин описан у чл. 20 или 23.

Члан 27.

Процес консултација на нивоу смене млађих или старијих разреда, односно смене или школе одвија се сходно чл.23, а када то није могуће или целисходно директор може донети одлуку да консултације о томе буду спроведене на други начин. У доношењу одлуке о процесу консултација у том случају учествује Ученички парламент.

Члан 28.

Школа може и за одлуке које су у надлежности Ученичког парламента спровести шири консултативни процес на начин договорен са Парламентом.

X.Избор чланова Ученичког парламента

Члан 29.

Избор чланова Ученичког парламента врши се на следећи начин:

1) Чланове Ученичког парламента бирају ученици одељенске заједнице сваке школске године.

2) Одељенске старешине дужне су да у току прве радне недеље школске године доставе одељењима писану информацију о надлежностима, саставу и начину избора чланова парламента и садржини кандидатуре потенцијалних представника.

3) Иста информација поставља се и на интернет страни школе.

4) Потенцијални чланови парламента истичу своју кандидатуру која се састоји најмање од:

4.1) принципа рада и вредности за које ће се залагати,

4.2) идеја/пројеката за које ће се залагати у раду парламента као и

4.3) предлогом о начини извештавања односно комуникације са одељењем.

5) Кандидатура се представља писано/електронски (на начин по избору кандидата) и усмено на састанку одељенске заједнице.

6)Одељенска заједница врши избор чланова парламента тајним гласањем или на начин на који сама изабере најкасније до 30. септембра текуће године.

7)Процесом избора руководи односно процес организује и њиме управља председник одељења (новоизабрани или из старе школске године уколико нови није изабран). Он броји гласове и саопштава резултат.

8)Одељење може током године заменити члана Парламента уколико није задовољно начином на које их тај члан представља.

9)Одељење може одредити и заменике представника који присуствују активностима Парламента када су представници спречени.

10)Предлог заменика је саставни део кандидатуре представника ако одељење жели да има заменика.

11)Председник одељења извештава одељенског старешину о избору представника.

12)Представник не може бити истовремено и председник одељења.

XI. Изборни предмет и изборне активности

Члан 30.

Школа припрема предлоге о предметима које је могуће реализовати током школске године а ученике и родитеље информише о садржини тог предмета најкасније до 15.септембра. Информација се објављује на сајту школе и усмено родитељима односно ученицима од стране наставника разредне наставе односно одељенског старешине. По потреби и када је то могуће треба омогућити да предмет представи непосрено наставник који изводи наставу.

XII. Избор уџбеника

Члан 31.

Школа организује презентацију потенцијалних уџбеника/наставних средстава који се имају примењивати од наредне школске године, најкасније до месеца априла у текућој школској години.

Члан 32.

Информација о презентацији даје се ученицима у складу са чл.19. Овог правилника и објављује на сајту школе односно огласним таблама. Информација садржи и начин на који ће бити донета одлука о одбраним уџбеницима.

Члан 33.

Опредељивање ученика врши се анкетирањем ученика.

XIII.Учешће деце у поступцима самовредновања и евалуације

Члан 34.

Учешће ученика у свим поступцима евалуације и вредновања наведеним у чл.7. ст.1.тачке 12-14. овог правилника одвија се на начин регулисан у наредним члановима ове главе.

Члан 35.

Сваки наставник, има обавезу да бар једном годишње уради са ученицима евалуацију свог рада, уџбеника и програма на начин који је договорено у колективу школе.

Члан 36.

Резултати евалуација бележе се у писане припреме наставе за даљи период рада, наставник уврштава резултате у свој портфолио, а резултати се дискутују на седници стручних актива.

Члан 37.

Инструменти и методологија евалуације припрема наставник самостално у складу са правилима струке и претходно усаглашеним принципима, циљевима на нивоу школе односно стручном већу. Стручно веће у сарадњи са тимом за самовредновање и педагогом школе израђују анкете које користе приликом евалуације

Члан 38.

Поступак учешћа деце ученика се у складу са правилима учешћа датим у чл.18. и 19. овог Правилника, а консултативни процес на начин који одговара изабраној методологији.

XIV.Учешће ученика у васпитно-дисциплинском поступку

Члан 39.

Ученик се у васпитно-дисциплинском поступку саслушава, а изузетно, на сопстени захтев може дати писану изјаву. Одлуку о томе доноси директор. Директор не може донети одлуку да ученик које треба да да изјаву то учини у писаној форми без захтева ученика.

Члан 40.

Сасушање се одвија у присуству родитеља или старатеља,а саслушању присустувју само лица чије је присуство неоходно.

Члан 41.

Саслушање могу водити стручни сарадници школе, осим када су укључени у догађај поводом ког се води поступак, ако се са тим сагласе сви учесници у поступку а нарочито ученик.

Члан 42.

Ученик и његов родитељ треба пре давања изјаве ученика да добије неоходне информације које садрже најмање:

1) Детаљан опис догађаја због којег је покренут поступак,
2) Опис поступка,
3) Информације о потенцијалним одлукама поступка у зависности од околности случаја,
4) Сврху испитавања ученика.

Члан 43.

Једно испитивање ученика не може да траје дуже од 30 минута без паузе.

Члан 44.

Правила саслушања ученика према којем се води поступак сходно се примењују и када ученик даје изјаву у својству сведока.

Члан 45.

Ученик нема право на притужбу на реализацију права на учешће у овом поступку.

XV. Притужба на реализацију права на учешће

Члан 46.

Када ученик односно група ученика сматра да учешће није реализовано или да није реализовано на начин који је превиђен овим правилником има право да поднесе писану притужбу директору.

Члан 47.

Директор ће размотрити притужбу и у примереном року, у зависности од околности случаја, а најдаље у року од 15 радних дана доставити притужиоцу мишљење да је притужба неоснована или рализовати поново процес консултација у доношењу одлуке на начин прописан Правилником именујући лице одговорно за реализацију.

Члан 48.

Уколико притужилац није задовољан одговором може преко Ученичког парламента покренути питање рализације права на учешће.

XVI. Прелазне и завршне одредбе

Члан 49.

Директор је дужан да упозна све запослене и ученике са овим Правилником до дана његовог ступања на снагу, оглашавањем на огласној табли школе односно на интернет страни школе.

Члан 50.

Не поступање у складу са овим правилником сматра се лакшом повредом радне обавезе запосленог. Лакша повреде овавезе представља пропуштање или поступање супротно смислу одредби из чл.11. и чл.18-23. и овог Правилника, односно правилима посебних поступака описаним у овом Правилнику.

Члан 51.

Правилник ступа на снагу 8 дана по објављивању на огласној табли школе.

Председник Школског одбора
Александар Стевановић